

Sygn. akt: I C 572/20 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2021 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko P. W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego P. W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 1.778,57zł (tysiąc siedemset siedemdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 2 września 2020 roku do dnia zapłaty,
- w pozostałym zakresie powództwo oddala,
- zasądza od pozwanego P. W. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 670,95zł (sześćset siedemdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,
- wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 572/20

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł przeciwko P. W. pozew o zapłatę kwoty 5.049,57 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 2 września 2020 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 20 marca 2019 roku pozwany zobowiązał się – poprzez podpisanie weksla – do zapłaty w dniu 1 września 2020 roku kwoty 5.049,57 zł. Powód podkreślił, iż w dniu 2 sierpnia 2020 roku wezwał pozwanego do wykupu weksla, jednak on nie dokonał żadnej wpłaty. Poinformowano również, że został wystawiony weksel na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej przez powoda na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 20 marca 2019 r. Wyjaśniono, że na dochodzoną pozwem należność składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki oraz należne maksymalne odsetki za opóźnienie liczone zgodnie z art. 481§ 2 k.c. za każdy dzień opóźnienia w płatności każdej z rat. Powód wyjaśnił również, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 2 września 2020 r.

W dniu 23 października 2020 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, albowiem powód dochodził w niniejszej sprawie należności z tytułu weksla. Oprócz żądania sumy wekslowej powód domagał się zasądzenia odsetek umownych przekraczających ustawowe odsetki za opóźnienie na podstawie weksla niezawierającego zastrzeżeń o odsetkach. W związku z powyższym brak było podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozwany P. W. nie złożył odpowiedzi na pozew, pomimo prawidłowego wezwania i pouczenia o skutkach niestawiennictwa, nie stawił się na rozprawie wyznaczonej na dzień 3 marca 2021 roku, nie złożył w niniejszej sprawie żadnych wyjaśnień ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

W dniu 3 marca 2021 roku Sąd wydał w sprawie wyrok zaoczny, w którym powództwo częściowo oddalił.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 marca 2019 roku pozwany P. W. zawarł z powodem (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Dodatkowo na zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej w ramach przedmiotowej umowy, pozwany złożył weksel in blanco, upoważniając pożyczkodawcę do wypełnienia weksla m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Zgodnie z umową strony ustaliły, że pozwany otrzyma pożyczkę w wysokości 4000,00 zł, przy czym będzie spłacał zobowiązanie wynikające z ww. umowy w 30 miesięcznych ratach, w wysokości 302 zł. Przy czym pierwsza rata miała być zapłacona do 1 maja 2019 r., a ostanía rata do 1 października 2021 r.

bezporne ponadto dowód weksel złożony w depozycie Sądu Rejonowego w Człuchowie – odpis k. 2, deklaracja wekslowa k. 4, umowa k. 32-36, harmonogram wpłat k. 40

Pozwany nie wywiązywał się z ciążącego na nim zobowiązania i nie spłacał rat pożyczki zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat. W związku z powyższym powódka wypowiedziała pozwanemu umowę pożyczki.

bezporne, ponadto dowód: wypowiedzenie k. 39, potwierdzenie wysłania korespondencji k. 40-45, k. 47-52, wezwanie do zapłaty k. 46

Sąd zważył co następuje:

Zaznaczyć należy, że jeżeli pozwany nie stawi się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd na mocy art. 339 § 1 k.p.c. wyda wyrok zaoczny, przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W judykaturze utrwalony został pogląd, który nie jest kwestionowany również w nauce, iż przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy wyłącznie

strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco. Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach. Negatywny wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (porównaj: wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 7.6.1972 r., III CRN 30/72, 31.3.1999 r., I CKU 176/97, 6.6.1997 r., I CKU 87/97, 15.3.1996 r., I CRN 26/96, 15.9.1967 r., III CRN 175/67, 18.2.1972 r., III CRN 539/71, Legalis).).

Sąd nie może również przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli budzą one wątpliwości. W sformułowaniu art. 339 § 2 k.p.c. mowa jest o przyjęciu za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli „nie budzą one uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy”. Uzasadnione wątpliwości mogą powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie stanu faktycznego sprawy, są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (porównaj: komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński – system Legalis)

Ocena zgodności z prawdą twierdzeń powoda następuje na podstawie materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy. Nie budzi wątpliwości, że obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwią Sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 k.p.c. Z treści art. 3 k.p.c. wynika obowiązek stron i ich pełnomocników do przedstawiania dowodów istotnych w sprawie.

Podkreślenia wymaga fakt, iż to strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuje, tym bardziej, że jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecznictwa obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29).

W niniejszej sprawie powód wywodził swoje roszczenie z weksla, który zabezpieczał wierzytelności związane z zawartą w dniu 20 marca 2019 roku umową pożyczki. Roszczenie powstało w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego z zobowiązania.

Przedmiotem powództwa było roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako konsument.

Podkreślić należy, że powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o weksel i związane z tym unormowania. Według powoda weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkodawca został upoważniony do wypełnienia weksla wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki.

Nadmienić należy, że przedmiotowy weksel był wystawiony przez pozwanego in blanco nie na zlecenie. Na mocy art. 9 Prawa wekslowego wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Zgodnie z art. 10 w/w ustawy jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Nie budzi wątpliwości, że wręczeniu weksła in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksła. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksła jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksła in blanco. Z brzmienia ww. art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron. Jeżeli wystawca wydał weksel in blanco, to tym samym upoważnił otrzymującego weksel do wypełnienia go zgodnie z umową. W wyniku wypełnienia weksła in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksła odpowiada porozumieniu – deklaracji wekslowej (por. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w razie naruszenia uprawnienia do uzupełnienia weksła in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach w jakich tekst weksła jest zgodny z upoważnieniem (por. wyr. SN z 22.6.2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, Nr 4, poz. 59; SN z 1.12.2010 r., I CSK 181/10, L.)

Podkreślić należy, że zobowiązanie z weksła staje się abstrakcyjne dopiero wtedy, gdy zostanie on puszczony w obieg i nabędzie go osoba trzecia. Wówczas, wobec osoby trzeciej (działającej w dobrej wierze), nie można podnosić zarzutów dotyczących stosunku prawnego będącego podstawą weksła. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 41 ust 1 ustawy o kredycie konsumenckim ustawodawca dopuszczając samą możliwość wystawiania weksli i czeków przez konsumenta, wprowadził zarazem unormowania zapobiegające skutkom przeniesienia praw wynikających z tych papierów wartościowych na osobę trzecią. Weksel zabezpieczający kredyt konsumencki nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego, a tym samym powód ma obowiązek wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego.

Podkreślić należy, że pozwany występował jako konsument. Zarówno normy prawa wspólnotowego chronią praw konsumentów, ale także polski ustawodawca wprowadził szczególną ochronę tej grupy uczestników obrotu cywilnego jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych, zapewniając im ochronę przed stosowaniem (przez silniejszego przedsiębiorcę, profesjonalnie działającego w obrocie) postanowień kształtujących ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i wywierający szkodliwy wpływ na ich interesy. Ustawodawca wprowadził szczególne regulacje prawne chroniące konsumenta. Powyższe wynika zarówno z art. 76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi jak i przepisów ustawowych. **Zgodnie z prawem unijnym TSUE** (por. wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17), Sąd ma obowiązek zbadać czy **w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów**.

W niniejszej sprawie powód wniósł pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie art. 485 § 2 k.p.c. Następnie w dniu 23 października 2020 r. przewodniczący stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w związku z czym sprawę skierowano do postępowania zwykłego (por. k. 13). Wówczas już strona powodowa uzyskała informację, że jej twierdzenia zawarte w pozwie jak i dowody nie stanowią podstawy - zdaniem Sądu - do wydania nakazu zapłaty.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że pozwany posiada status konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c., zaś powódka jest podmiotem zawodowo trudniącym się udzielaniem kredytów konsumenckich, a przedmiotem powództwa roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako konsument. Jak powyżej wskazano Sąd ma obowiązek zbadać czy w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów. W ocenie Sadu nie budzi wątpliwości, że Sąd ma obowiązek w procesie wekslowym z udziałem konsumenta badać stosunek podstawy łączący strony, nawet bez zarzutu strony pozwanej. Nie budzi również wątpliwości, że aby skutecznie dochodzić roszczenia z weksła będącego pierwotnie wekslem in blanco stanowiącym zabezpieczenie innych roszczeń między stronami, konieczne jest przedłożenie zarówno weksła oraz wykazanie, że między stronami istniało porozumienie (deklaracja – umowa - wekslowa), upoważniająca stronę otrzymującą weksel do jego wypełnienia i określające warunki dokonania tej czynności. Powódka jako strona stosunku podstawowego, winna przedstawić deklarację wekslową i wskazać na

okoliczności decydujące o jego wypełnieniu zgodnie z zawartą deklaracją. Abstrakcyjność zobowiązania z weksla in blanco między stronami stosunku podstawowego ma bowiem osłabiony charakter i uwzględnia funkcję tego weksla jako formy zabezpieczenia roszczenia ze stosunku podstawowego. Konsekwencje z tego płynące winny być przy tym przestrzegane szczególnie, gdy stroną stosunku podstawowego dającą zabezpieczenie jest konsument.

Zgodnie z treścią art. 41 ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, dopuszczalne jest zabezpieczenie udzielonej pożyczki wekslem własnym bez możliwości indosowania. Celem tej regulacji jest ograniczenie ekonomicznych funkcji weksla wyłącznie do roli zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego, wykluczając możliwość przenoszenia wynikających z niego praw (por. Komentarz do art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim pod red. K. Osajdy, Legalis).

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę, że weksel zabezpieczający kredyt konsumencki, nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego (nie może być indosowany), a zatem powód winien wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego zgodnie z ogólnymi regułami dowodzenia określonymi w art. 6 k.c.

Na mocy art. 29 ww. ustawy o kredycie konsumenckim umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Powyższe ma gwarantować konsumentowi czytelną informację o treści stosunku prawnego, na który się zobowiązuje i jakie powstają po jego stronie prawa i obowiązki.

W ocenie Sądu co do zasady można przyjąć, że nie budziły wątpliwości twierdzenia powoda co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki.

Zauważyć jednak należy, iż w ocenie Sądu, niektóre roszczenia powódki budziły poważne wątpliwości. Dochodziła ona bowiem – oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci: prowizji 3271 zł.

Wątpliwość Sądu wzbudziła wysokość dochodzonej w niniejszej sprawie należności z tytułu prowizji.

Nie ulega wątpliwości, powódka powoływała się na umowę pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana

jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku. Ponadto z istotą pożyczki sprzeczne jest „przeniesienie” na rzecz biorącego pożyczkę sum pieniężnych, których w rzeczywistości nigdy on nie otrzymuje, a które automatycznie zostają zaliczone na poczet związanych z pożyczką kosztów i opłat lub umów dodatkowych. W wyniku tego pożyczkobiorca byłby bowiem zobowiązany do spłaty znacznego zobowiązania, nie otrzymując przy tym na własność żadnych środków pieniężnych. Taką konstrukcję umowy pożyczki należy więc uznać za sprzeczną z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały uzgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Przy czym pod pojęciem konsumenta kodeks cywilny w art. 22¹ k.c. wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu zasadność roszczenia budzi uzasadnione wątpliwości. Z analizy umowy pożyczki wynika, że stanowi ona sztandarowy wzorzec, formularz wykorzystywany przez powódkę przy zawieraniu umów. Nadmienić należy, że powódka nie wskazywała co składa się na kwotę kosztów pozaodsetkowych tj prowizji, nie wykazała także, że w jakikolwiek sposób pozwany był informowany o wysokości tych kosztów, co ma wpływ na ich wysokość, a przede wszystkim, że miał jakikolwiek wpływ na ustalone warunki umowy.

W ocenie Sądu roszczenie powódki należało w części oddalić, albowiem uwzględniając powołane na wstępie zważeń normy, należy uznać, że dodatkowe koszty pożyczki obejmujące prowizje zostały określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Stanowią one niedozwolone klauzule umowne, przede wszystkim z uwagi na ich wysokość. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, opłaty te – jak powyżej wskazano - zostały ustalone w stałej zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powódkę opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta. Jak powyżej wskazano do nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy uznać warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, jeżeli stają one w sprzeczności z wymogami dobrej wiary.

W tym miejscu zauważyć również należy, iż za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy uznać takie postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Zaznaczyć należy, że prowizja stanowi ponad 81% kwoty udzielonej pożyczki i brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia w tym zakresie, albowiem powódka nie wskazała co składa się na jej wysokość.

Nadmienić należy, że z analizy umowy pożyczki wynika, że stanowi ona sztandarowy wzorzec, formularz wykorzystywany przez powódkę przy zawieraniu umów. Podkreślić jednak należy, że powódka nie wykazała, że w jakikolwiek sposób pozwany był informowany o wysokości tych kosztów, co ma wpływ na ich wysokość, a przede wszystkim, że miał jakikolwiek wpływ na ustalone warunki umowy.

Wobec powyższego Sąd uznał, że roszczenie powoda w zakresie kwoty 3271 zł, (prowizja), budzą uzasadnione wątpliwości i nie mogą zostać uwzględnione. Dlatego też roszczenie w tym zakresie podlegają oddaleniu.

Biorąc pod uwagę, że powód domagał się od pozwanego kwoty 5.049,57 zł, uwzględniając fakt, że roszczenie co do ww. kwoty 3271 zł. dotyczące prowizji jest niezasadne, to tym samym w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1778,57 zł.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Do niezbędnych kosztów po stronie powoda zaliczono uiszczoną opłatę sądową od pozwu w kwocie 100 zł, 17 zł tytułem opłaty za pełnomocnictwo oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1800,00 zł, co łącznie dało kwotę 1917 zł. Przyjmując, iż powód wygrał w 35%, zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 670,95 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności. Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd nadał wydanemu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.